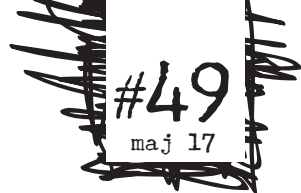




Iniciativa mestni zbor  
(TKALKa)  
Tkalski prehod 4, MB  
T: 030 454 465  
E: info@imz-maribor.org



# četrtinka

**Četrtnika** je glasilo samoorganiziranih četrtnih in krajevnih skupnosti Maribora.

## ~~DELU~~ DELAVCU ČAST IN OBLAST

Inštitut za študije prekariata, Pekarna  
Magdalenske mreže in Kulturno  
izobraževalno društvo KIBLA

**vabijo na okroglo mizo  
SKOZI OČI PREKARIATA.**

**Petek, 19. 5. 2017, ob 18.00,  
Kibla Portal, Valvasorjeva 40, MB.**

Na dogodku bodo prekarkarke\_ci z različnih področij dela predstavile\_i konkretne izzive, s katerimi se srečujejo v Mariboru, v Podravju, na ravni države nasploh. **Goran Lukič** iz Delavske svetovalnice, ekonomist **dr. Jože Mencinger**, sociolog **dr. Rudi Klajnšek**, evropski poslanec **dr. Igor Šoltes** in sindikalist **Jakob Počivavšek** iz Sindikata Pergam pa bodo nakazali vzroke za pojav preknosti in predstavili, kakšne rešitve so bile do sedaj uporabljene za soočanje s problemi preknosti. Na koncu bo **čas za odprt dialog za vse udeleženske\_ce**, kjer bomo skupaj iskali rešitve, kako se učinkovito boriti naprej.

**PREKARNO DELO, DELAVSKO ORGANIZIRANJE** ■ **IN ČETRTA INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA**

**SKOZI OČI PREKARIATA**

**PETEK, 19. 5. 2017 OB 18:00**

■ **KIBLA PORTAL**

Hepozredne prijave na: [www.spehna.kruhu.com](http://www.spehna.kruhu.com), [www.kibla.org](http://www.kibla.org) in [infopeka@infopeka.org](mailto:infopeka@infopeka.org)

# PROLETARCI PREKARCI

Izraz *prekaren* etimološko izhaja iz latinskega pridevnika *precarius*, ki je prvotno pomenil »izprošen, priberačen, začasen, odvisen od volje drugega ali okoliščin« oz. glagola *precari*: prositi, moliti; odvisen od koristi in miloščine drugega, nestabilen, izpostavljen nevarnosti; z negotovim mandatom. Pozneje so njegov pomen razlagali kot »nestalen, negotov ali prehodan«. Izraz *prekarnost* je prišel v splošno javno rabo šele v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, predvsem v Franciji, Italiji in Španiji. V Franciji tako *précarité* opisuje stanje tistih, ki živijo iz rok v usta, v Italiji pa se neologizem *il-precariato*, ki spaja izraz za negotovost z besedo »proletariat«, pojavi v času antiglobalističnih protestov proti G8 v Genovi leta 2001. V SSKJ so pridevnik *prekaren* šele leta 2014 definirali kot izraz za slabo plačano začasno zaposlitev.

✎ Matevž Hrženjak

Prekarni delavci so torej posamezniki, ki opravljajo začasno delo v eni od atipičnih oblik zaposlitve (pogodba za določen čas, avtorska pogodba, podjemna pogodba, študentsko delo, agencijsko delo, delo prek s.p.-ja). Lastnosti prekarnih oblik dela so negotovost, fleksibilnost, nizko plačilo in kratkotrajnost. Če prekarni delavec dela na podlagi avtorskih ali podjemnih pogodb, ima nestalen prihodek, ne teče mu delovna doba in nima plačanih prispevkov na način, kot to velja za delavce v rednih delovnih razmerjih. V nekoliko boljšem položaju je delavec, ki je v delovnem razmerju za določen čas. V času, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi, ima vse pravice delavca po zakonu o delovnih razmerjih, delodajalec pa mu za določeno obdobje redno (so) plačuje davke in prispevke. Kljub temu je položaj delavcev, ki delo opravljajo v delovnem razmerju za določen čas, negotov, saj ne morejo vedeti, ali bodo še imeli službe, ko se bo pogodba iztekla (zelo pogosto se zgodi, da delodajalci te pogodbe podaljšujejo za 3 mesece ali manj).

Zelo pogoste so postale tudi zahteve delodajalcev, da mora delavec odpreti s.p., če se želi »zaposeliti«. To je pripeljalo do stanja, da kar 25.000 s.p.-jevcev živi na pragu revščine. Po podatkih zdravstvene ambulante, ki oskrbuje ljudi brez

- zdravstvenega zavarovanja, se pri njih oglašajo vse več samostojnih podjetnikov, ki se ne morejo prebiti skozi mesec in niso sposobni plačati zdravstvenega zavarovanja. Samozaposlitev je postala nova mantra sedanjega gospodarstva, ki jo kapitalisti izkoriščajo za to, da jim več ni treba zaposlovati delavcev v svojem podjetju, s čimer več ne rabijo skrbeti za njihove socialne, zdravstvene in pokojninske prispevke. Prav nič nenavadnega ni, če ti na razgovoru za službo povedo, da lahko opravljaš delo le na tak način, da postaneš samostojni podjetnik in tako »posluješ« z delodajalcem.
- Problematičnost prekarnih oblik dela se kaže v tem, da prekarni delavci v večini primerov nimajo zagotovljenega zadostnega plačila za preživetje, so brez pravic do plačanega dopusta in regresa, malice, povračila stroškov za prevoz in kar je bistveno, imajo šibko socialno varnost, saj ne dobijo plačanih prispevkov, kot jih mora delodajalec mesečno plačevati delavcem, ki so pri njem v delovnem razmerju (prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za primer brezposelnosti ter prispevkov iz naslova starševskega varstva).
- Prekarno delo je postalo predmet zanimanja javnosti šele v zadnjem desetletju, a raziskovalci po-

udarjajo, da ne gre za nov pojav. Poudarjajo, da so prekarne oblike dela neločljivo povezane s kapitalističnim načinom produkcije. Prekarno delo se je kot osnovna oblika delovnih pogojev pojavilo že takoj ob vzpostavitvi kapitalističnega načina produkcije in plačanih oblik zaposlitve. Prekarno delo so v čas naglih družbenih sprememb ob vzpostavitvi kapitalističnega gospodarstva v 19. stoletju umestili že Marx, Weber in Durkheim. Pred veliko recesijo je bila namreč večina del prekarjih, večina dohodkov pa nestalnih. Prav tako so le redki poznali pokojninsko in zdravstveno zavarovanje. Sodobna prekarnost, ki jo dojemamo kot nov obraz stare pojavnosti, je vgrajena v neoliberalni kapitalizem, v katerem rast temelji na finančnem tveganju in zadolženosti, oslabilenem trgu dela ter vse ohlapnejšem sistemu socialne

- zaščite. Države vzpostavljajo ovire, ki določenim skupinam delavcev omejujejo pravice, zagon za novo akumulacijo kapitala pa se – tako kot v preteklosti – še vedno vzpostavlja prav na geografskem in družbenem obrobju, kjer ni varnih zaposlitev. Negotovost zaposlitev je torej stalnica kapitalističnega produkcijskega načina. To pomeni tudi, da povečanje splošne negotovosti na trgu dela od osamosvojitve naprej ni nikakršna izjemna okoliščina, ki nas je doletela, ampak zgolj vrnitev v ustaljene tirnice kapitalizma. Pot, ki smo jo ubrali v zadnjih 26-ih letih, nas vodi k ponovnemu izgubljanju osnovnih delavskih pravic, predvsem varnih zaposlitev za nedoločen čas, 40-urnega delovnega tedna ter pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja.

**Zahtevana izobrazba:** VI/1., VI/2., VII.

**Pričakujemo:**

- univerzitetni diplomirani inženir arhitekture ali magister inženir arhitekture
- strokovni izpit za arhitekturo in prostorsko načrtovanje
- vsaj 5 let delovnih izkušenj pri vodenju projektov s področja arhitekture (organizacijsko, strokovno, finančno)
- računalniška znanja: odlično znanje Auto Cad-a, Revit-a, poznavanje BIM filozofije
- dobro znanje angleškega in nemškega jezika (sposobnost komunikacije v angleščini oziroma nemščini na strokovnih sestankih in v pisni konverzaciji)
- smisel za vodenje tima
- smisel za planiranje, organizacijo
- natančnost, doslednost
- vozniški izpit

**Ponujamo:**

- zanimive strokovne izzive,
- vašemu znanju in izkušnjam primerno plačilo,
- dodatno stimulativno nagrajevanje za uspešno delo,
- delo v družbeno odgovornem podjetju,
- izobraževanje,
- osebni razvoj in napredovanje,
- prijetno delovno okolje in pestro družabno življenje v poslovni skupini Ržišnik Perc.

**Oblika zaposlitve ali sodelovanje:**

študentsko delo

**Naziv delovnega mesta:**

Dokumentiranje, katalogiziranje in arhiviranje arheološkega materiala starejše kamene dobe

**Upravna enota delovnega mesta:** Ljubljana

**Zahtevana izobrazba:** doktorat znanosti, Humanistika

**Trajanje zaposlitve:** določen čas, 1. mesec

**Delovni čas:** polni delovni čas

**Delovne izkušnje:** 10 let

**Vozniški izpit:** B

**Znanje jezikov:**

- angleški jezik, razumevanje tekoče, pisanje tekoče, govorjenje tekoče,
- nemški jezik, razumevanje tekoče, pisanje tekoče, govorjenje tekoče

**Računalniška znanja:**

- urejevalniki besedil - zahtevno,
- delo s preglednicami - zahtevno,
- delo z bazami podatkov - zahtevno,
- programiranje - zahtevno,
- poznavanje računalniških omrežij - zahtevno,
- poznavanje operacijskih sistemov - zahtevno,
- računalniško oblikovanje - zahtevno.

**Okvirna plača:** 810 € bruto / mesečno

**Urniki dela:** gibljiv/nestalen urnik

*Primeri dejanskih oglasov za "zaposlitev" v letu 2017 v novi dobi prekernega dela.*

# DELAVEC, IMAŠ VSO PRAVICO IN ODGOVORNOST UPORABITI SVOJE PRAVICE

Prekarnost ... nove oblike dela, ki prinašajo fleksibilnost urnika, nestalnost in nestabilnost prihodkov, kombiniranje več projektov naenkrat/bit na več straneh istočasno, individualizem, nezmožnost vpogleda v prihodnost, prenašanje odgovornosti za preživetje iz sistema na posameznika, tekmovalnost in pomanjkanje solidarnosti in skrbi za skupnost, razdrobljenost ... Seveda gre za sistemsko obliko spreminjanja načina oblik dela, ki so še vedno pisane na kožo kapitalizmu, vidim pa prekarnost kot posledico ali pa zgolj del širšega delovanja posameznikov v družbi in delovanja družbe na posameznice\_ke. Prekarnost se veže tudi na vsakdanji način življenja in vrednote današnjega človeka – biti nomad oz. podnajemnik in se seliti iz ene lokacije na drugo, delati doma in v tujini (slediti boljšim možnostim preživetja), menjavanje partnerjev in nestabilnost partnerskih odnosov, prehajanje ene identitete v drugo ... Vsi ti procesi so po moje tesno povezani s prekarnostjo in jo postavljajo v širši kontekst delovanja današnje družbe, kjer ni več nič gotovo. Edina stalnica je biti tukaj in zdaj, če sem radikalna. Prihodnost ne obstaja, zgolj sedanjost.

Samozaposlena v kulturi

Vozniki so večinoma zaposleni za določen čas – 3 mesece, 6 mesecev, 1 leto, zaposlujejo pa se tudi kot s.p.-jevci preko agencij kot sposojeni oz. napoteni delavci in preko podjemnih pogodb. To pomeni, da je ogromno voznikov praktično ves čas na »prepihu«, pa zmeraj v stresu, kakšen bo njihov delovni in socialni status naslednji mesec, čez pol leta ... Ob tem so praktično trajno kreditno nesposobni. Prekarnost pomeni negotovost, omejitve, diskriminacijo, slabo eksistenco, nedostojno življenje, krhanje psihofizičnega zdravja – za voznika in za njegovo družino. Ob tem vozniki zaradi narave dela težko dostopajo do zdravnikov. Vse to vodi v izgorevanje, zdravstvene težave ...

Kakšen je odnos delodajalec – delojemalec, se v transportni branži kaže v tem, kako brezpravno so vozniki obravnavani. Voznikom delodajalci prevozniki ne zagotavljajo varnih in zdravih pogojev za delo – varčujejo pri vsem in na vsem, tako na delavčevi plači kakor na vzdrževanju delovnih sredstev in zagotavljanju zaščitne opreme. Veliko voznikov vozi tehnično ne povsem izpravna vozila (iztrošene zavore, iztrošene pnevmatike, napake na krmilju ...) Takšna vozila pomenijo nevarnost za vse udeležence v prometu.

Karina Ditz, Sindikat poklicnih voznikov Slovenije

Prekarnost je pot v delovne razmere 19. stoletja, a v okolju sodobnega tehnološkega napredka in v imenu svobode ter avtonomnosti individualiziranega delavca. Strahovi, ki jih delavcem prinaša, so vezani na popolno negotovost na delovnem mestu – pa naj gre za starejše delavce, uveljavljena imena na svojem področju ali mlade pripravnike, ki delajo ob boku redno zaposlenih kot samozaposleni „svobodni podjetniki“. S tem ko se je dopustilo, da se pridobiva izkušnje ali opravlja običajna in tradicionalna dela fleksibilno – prekarno, brez rednih delavskih pravic in zaščit, so delodajalci dobili moč, da grozijo redno zaposlenim delavcem in ošibijo njihov položaj. Država se je postavila na stran delodajalcev in z zakoni vse bolj prekarizira tudi njihov položaj. Zato je danes negotovost splošna – kot realen strah ali latentna misel, „da nam gre pa še dobro“. Strategije preživetja so predvsem odrekanje, trpna drža s sklonjeno glavo, v upanju, da bo minilo in bo kmalu spet bolje, ali cinizem ter distanciranje do lastnega dela in zaposlitve. Zato velika večina teh strategij dejansko le podpira in servisira prekarizacijo. „Svobodni in avtonomni delavci“ so svobodni in avtonomni le v okvirih pravic, ki so spoštovane, in možnosti (ekonomskega) preživetja. Kot polje boja prepogosto ostane le individualna sodna pot, da delavci iztožijo svoje pravice. A individualne sodbe v korist delavcev, četudi se vrstijo, ne bodo ustavile teh procesov. Dobički, ki jih imajo delodajalci zaradi sistemske prekarizacije, so preveliki.

Kristina Božič, novinarka Večera, zaposlena za določen čas enega leta

Prekarnost? Prekernost? Toliko besed, toliko analiz na to temo. Kako organizirati »prekarne delavce«? Kako naj se samoorganizirajo? Kje vse so? Pravzaprav pa se vse začne pri naslednjem vprašanju: »Koliko sr..ja sem pripravljen požreti? Koliko pravic sem pripravljen vnaprej oddati? Želim si svet, kjer si delavec sploh ne bi bilo potrebno postavljati teh vprašanj. Ali si želim preveč?« Pred nekaj dnevi se je k nam oglasil delavec, ki se je komaj spravil na bolniško. Ima težjo poškodbo roke, ki jo je dlje časa ignoriral, zato da bi delal. Zdaj, na bolniški, želi nazaj delati. Tepejo ga računi. Dolgovi. Tepe ga tudi dejstvo, da ima zanič delodajalca, ki mu občasno nameni kaj plačila. Kaj torej čaka tega delavca, v primeru da se vrne nazaj k temu delodajalcu? Kratkoročno slabi delodajalec, dolgoročno izguba zdravja. Kaj bi ti naredil? Dva delavca, ki sta bila isti čas kot ta delavec v pisarni, sta mu jasno rekla: »Ne bodi nor, imaš svoje pravice, ne prodaj svojih pravic in zdravja.«

Ja, delavec, delavka, imaš svoje pravice. Ali je potrebno, da se te umešča v definicije »ranljivih skupin«, »sužnjev«, »prekercev«? Ali so zanič delodajalci naravno dejstvo, proti kateremu ne moreš nič? Ne, niso. Pač pa je dejstvo, da imaš vso pravico in odgovornost uporabiti svoje pravice. Kajti če danes ne boš uporabil, jih jutri ne bo več. Ostale bodo samo besede kot »ranljiva skupina«, »sužnji«, »prekerci«, kot nekakšna samoizpolnjujoča prerokba nemoči. Ne. Ne pristajam na nemoč. Ne smemo pristajati na nemoč. Nemoč je sprijaznjenost. Sprijaznjenost je obup. Obup je apatičnost. Apatičnost pa je valuta, ki je zelo všeč vse več delodajalcem. Tako kot je treba spremeniti pozicije moči (ja, delavec ima moč!), je temu primerno potrebno spremeniti besedno pokrajino. Manj prekarnosti, več direktne delavske moči. Manj obupa, več direktne akcije. Manj individualne apatije, več solidarnosti. Moč. Akcija. Solidarnost. Več. Veliko več.

Goran Lukič, Delavska svetovalnica



# ZDRUŽIMO SE! TAKO IN DRUGAČE ...

Tako kot se zavedamo, da je samoorganizacija prebivalcev\_k tek na dolge proge, je tudi ustanovitev zadruga oz. njena dejanska vzpostavitev nekoliko dolgotrajnejša. Ker načini razmišljanja, generalno gledano, še niso tako participatorni, so napor za aktivacijo delavcev\_k, ki bi bili\_e hkrati tudi lastniki\_ce zadruga, podobni tistim, s katerimi se srečujemo na zborih, za katere si prizadevamo, da bi se jih aktivno udeleževalo več ljudi. Pri zadrugi gre namreč za podjetje, ki je hkrati združenje oseb in kapitala. To, da gre za združenje oseb, je pri zadrugah ključnega pomena, saj je treba odnose graditi povsem drugače kot v klasičnem podjetju. Tam namreč sam vrh odloča o vsem, ima informacije in moč, medtem ko ostali\_e delavci\_ke le izvršujejo navodila. V zadrugi je drugače, saj si prizadevajo, da so vsi\_e enako informirani\_e o vsem in da skupaj sprejemajo odločitve, vezane na delo in poslovanje.

In ker zadruga drugače deluje v trenutno obstoječem kapitalističnem sistemu, obračajo perspektivo in v ospredje postavljajo ljudi pred kapitalom in dobičkom, gradijo drugačne družbene odnose na delovnem mestu, v Pekarini Magdalenske mreže za mlade nezaposlene izvajamo program »Združimo se!«. Gre za cikel teoretičnih in praktičnih usposabljanj, ki postopoma utira pot do zadrugnega mišljenja in delovanja. Vsebine, ki ozaveščajo o pomenu boja za delavske pravice in o delovnem pravu, vodijo do delavnic iz participatorne ekonomije, ki je ena izmed 4-ih stebrov participatorne družbe in osnova demokratičnega odločanja ter upravljanja znotraj zadruga, kar pripravi teren za spoznavanje zadrugištva. Osrednji del cikla tako polnijo vsebine o zadrugištvu v teoriji in praksi. Udeleženci\_ke spoznavajo zadruga na-



*Mladi udeleženci skupnostno razvijajo produkte in storitve*

čela, zakonodajo in vodilo, da zadruga stremijo k družbenim inovacijam, ki odgovarjajo na potrebe družbe, oblikujejo nove odnose in ljudi povezujejo na nove načine ter povečujejo zmogljivost skupnosti in jo polnomočijo. Da pa je zadeva še malce bolj uporabna, sledi simulacija razvoja zadruga, kjer se identificirajo družbene potrebe in možni načini zadovoljevanja le-teh. Od problemov se torej premikamo k idejam in od idej k produktom, pri čemer nam pomaga canvas model, prilagojen zadrugam, saj tako premišljeno ustvarimo strategijo, ki ji v ustanovitvi in kasneje ob delovanju zadruga sledimo. In ker si dandanes lahko veliko stvari izdelamo s pomočjo strojev, nismo pozabili\_e niti na usposabljanje o digitalnem fabriciranju. Program trenutno izvajamo v Mariboru in Gornji Radgoni, v Mariboru bomo cikel ponovili\_e še dvakrat, izvedli\_e pa ga bomo tudi v Murski Soboti in Postojni. Združevati smo se začeli\_e v marcu in smo sedaj v začetku maja pred tretjim sklopom, v katerem se udeleženci\_ke odpravijo na

prakso v mariborske zadrugе. V maju bodo torej od blizu in od znotraj spoznavali\_e Kooperativo Dame, Kooperativo Peron, Zadrugo BikeLab in Zadrugo Dobrina.

Za konec pa še to, da zadrugе demokratizirajo tako lastništvo kot gospodarstvo in zelo dobro rešujejo problem brezposelnosti in socialne izključenosti, saj zagotavljajo pravične in dostojanstvene načine delovnih razmer ter ustvarjanje in razdelitev bogastva. Težijo k ustvarjanju inovativnih strategij z organizacijskega, druž-

- benega, vodstvenega in tehničnega vidika ter
- omogočajo sprejemanje visoko legitimnih od-
- ločitev v vseh okoliščinah, saj se do njih pride
- demokratično. Zelo pomembne so tudi hori-
- zontalne skupine in vzajemni subjekti, ki tvorijo
- notranjo organizacijo. Zadrugištvo je tako
- oblika zaposlitve, ki nudi večjo socialno varnost
- z razpršitvijo tveganja na druge člane\_ice in
- spodbuja vrednote, kot sta solidarnost in demo-
- kracija.

## UČENJE PARTICIPACIJE SKOZI UČENJE ZA PARTICIPACIJO

**KDAJ:** torek, 9. 5. 2017, ob 18.00

**KJE:** MISC Infopeka, Ob železnici 16

Dogodek je brezplačen

Iniciativa mestni zbor vas vabi, da se za uro ali dve pridružite Marti Gregorčič, doktorici sociologije in raziskovalki na Filozofski fakulteti v Ljubljani, ki vam bo predstavila raziskavo o participatornem proračunu v Mariboru – to je skupaj z andragoginjo dr. Sabino Jelenc Krašovec izvedla konec leta 2015 in v začetku leta 2016.

Gre za študijo primera priložnostnega učenja med aktivnimi občankami in občani mesta Maribor v procesu vzpostavljanja instituta participatornega proračuna oziroma v procesu snovanja inovativnih oblik participativne demokracije. Raziskovalki je zanimalo, kakšno učenje je potrebno, da se lahko razvijejo možnosti za javno posvetovanje in razpravljanje, za neposredno skupnostno odločanje ter družbeno in državljansko angažiranje. Prav tako ju je zanimalo, kako raziskovati in meriti priložnostno in na izkušnjah utemeljeno učenje v tovrstnih participativnih procesih. Kaj so prednosti, kaj izzivi takšnega učenja in kako to vpliva na posameznika\_ico in na skupnost? Da bi v študiji primera čim bolje odgovorili na zastavljena vprašanja, sta se opri na pionirsko delo Schugurenskega in njegovih sodelavcev, ki delujejo na *Ontario Institute for Studies in Education* v Kanadi. Ti so namreč dokazali, da participativna demokracija ne pripomore le k bolj transparentnemu, učinkovitemu, pravičnemu in demokratičnemu načinu upravljanja, temveč da ustvarja tudi privilegirane prostore učenja, saj poleg različnih državljskih vidikov, kot so solidarnost, toleranca, odprtost, odgovornost in spoštovanje, državljani razvijejo tudi socialni, kulturni in politični kapital, s tem pa tudi sposobnost za samoupravljanje mest ter za vplivanje na politične odločitve.

# POROČILO O DELU V SAMOORGANIZIRANIH ČETRTHNIH IN KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

## SČS RADVANJE, 18. 4.

Zbor prebivalcev SČS Radvanje v torek, 18. 4. 2017, seveda ni mogel mimo projektov, izglasovanih v pilotnem projektu participatornega proračuna v Radvanju, ki se še uresničujejo. Ali pa ne. Kar nekaj je še odprtih projektov. Posebej smo spregovorili o projektu Hortikultura ureditev Radvanja, kjer se zatika predvsem pri predsedniku MČ in tajnici, ki zaradi neinformiranosti ter posledično prepočasnega ukrepanja delujeta zaviralno. Ob razpravi o realizaciji tega projekta smo se dogovorili, da se bomo udeležili akcije TD Radvanje z naslovom »Očistimo Radvanje«. Minulo soboto, 22. aprila, smo akcijo tudi uspešno izpeljali. Očistili smo Radvanjski trg in grmovnice okrog njega, urejali okolico ribnika z mlinskim kolesom in počistili okrog sedeža turističnega društva. Zaključili smo s fešto – odličnim golažem in špricerji – vse v režiji turističnega društva.

Žal je bilo zboristov zgolj za vzorec. Škoda za tiste, ki so zamudili priložnost za druženje. Na zboru smo se dotaknili tudi sprejetega programa TUS (Trajnostna urbana strategija). Govorili smo predvsem o izvedbi Ukrepa št.18, ki govori o uveljavljanju participacije občanov pri odločanju v ožjih lokalnih skupnostih in legalizira izvajanje participatornega proračuna v občini Maribor.

## SČS MAGDALENA, 18. 4.

Na minulem zboru SČS Magdalena so udeleženci\_ke enako kot na ostalih zborih SČKS prebrali\_e pobudi Mestne delovne skupine za promet in SKS Pekre. Za obe so bili\_e mnjenja, da sta pripravljeni zelo kvalitetno in ju soglasno podpirajo. Pobudo SKS Pekre o nujnosti vnovične razprave o tem, da naj se skupnost ponovno vrne v roke skupnosti, so umestili\_e v prizadevanja že pred časom ustanovljene



Železničarska kolonija

Delovne skupine za lokalno samoupravo, za katero predlagajo, da se ponovno sestane in k razpravi povabi še četrtne svetnike\_ce. Ljudje bodo tako lahko strnili glave in združili moči v prizadevanju za večja pooblastila četrtnih in krajevnih skupnosti. Iz neposredne bližine namreč lažje prepoznavamo potrebe okolja in odgovarjamo na mikro vprašanja, vezana na neposredno okolico, kot pa iz ene točke, torej iz centra, ter enakovredno zastopamo interese vseh okoliško razpršenih četrti in krajev. Poleg obravnavanih dopisov so poslušali\_e še poročilo SSVUJD-a in pomagali\_e pri načrtovanju dogodka, ki bo namenjen predvsem etažnim lastnikom\_cam železničarske kolonije in odgovornim, ki so dopustili, da so se razmere na tem območju v nekaj desetletjih občutno poslabšale, saj so se ljudje požvižgali na vsa določila, ki bi jih kot lastniki\_ce nepremičnine pod kulturno zaščito morali\_e upoštevati.



**SKS KAMNICA, 19. 4.**

Minuli zbor v Kamnici je bil znova slabše obiskan. Kljub temu se je uvodoma spregovorilo o nekaterih napredkih v skupnosti. Projekt izgradnje kanalizacije v Kamniški grapi je zaključen z novo cestno prevleko, v Mediču pa je vse nared za izgradnjo dela električnega omrežja, s katerim se bo odpravilo tudi možnost, da se zgodi, kar se je zgodilo v času žledoloma, ko je celotno področje zagrnila tema. Napajanje se bo namreč po novem zagotavljalo iz treh različnih virov, ne samo enega. Dobra novica je tudi ta, da bo po področju naselja električna napeljava potekala pod zemljo ter da se bo, kot kaže, izvedbi istočasno pridružil še Telekom, ki bo položil še infrastrukturo za svoje storitve. Tako stroškovno in časovno optimiziranega početja ljudje praktično niso več vajeni, zato omenjene načrte še toliko bolj pozdravljajo.

Tudi v Kamnici je zbor samoorganizirane skupnosti mnenja, da je potrebna širša razprava o organiziranosti in pristojnostih lokalne samouprave na nivoju ožjih lokalnih skupnosti (MČ in KS) – te so v danem trenutku praktično nične – pa žal samo v Kamnici te razprave zaradi pomanjkanja razpravljavcev\_k ni moč izvesti, zato pozdravljajo možnost, da se ta izvrši v okviru delovne skupine vseh zainteresiranih. Strinjajo se tudi s pozivom občini, da se prometna politika in investicije na tem področju prično izvajati bolj strukturirano in v skladu z obstoječimi, že sprejetimi strateškimi načrti. Kar pa se ravnanja z odpadki tiče, bi v Kamnici bili\_e najbolj veseli\_e primerne ureditve, ki bi motivirala lastnike\_ce, da prijavljajo nelegalno odlaganje odpadkov po kamniških gozdovih. Ker sedaj uredbe lastniku\_ci nalagajo, da takšne odpade sanira na lastne stroške, ko kršitelja\_ice ni moč izslediti, prijav takšnih kršitev, posledično pa tudi razreševanja le teh, praktično ni.

**SČS CENTER IN IVAN CANKAR, 20. 4.**

Na zboru SČS Center in Ivan Cankar (CIC) so tokrat spregovorili\_e o možnih metodah, kako k razpravi pritegniti nove udeležence\_ke. Povprečna starost udeležencev\_k na zborih



*Poštna ulica v MČ Center*

je nad petdeset let, mlajše generacije pa se zborov ne udeležujejo. Zbor opozarja na vse večji generacijski antagonizem, saj se pri boju za soodločanje, soupravljanje in uvajanje neposredne demokracije izključuje ideje in interese mladih. S samoorganiziranjem samo določene starostne, razredne ali spolne skupine ne ustvarjamo nove družbene resničnosti, ki bi spreminjala pravila igre in združevala skupnost v široko ljudsko gibanje. Udeleženci\_ke so izpostavili, da mladi ne sodelujejo v procesih povezovanja, razprave, izobraževanja, medsebojnega obveščanja in skupnega delovanja, ki so del zborov. CIC opozarja na nujnost aktivnega vključevanja novih udeležencev\_k, saj si želijo novih pogledov, predvsem s strani mladih. Udeleženka bo zato spisala pobudo za vse samoorganizirane četrtne in krajevne skupnosti, da na lastnih zborih predlagajo morebitne ideje, predloge oz. rešitve, ki bodo začrtale sistematično strategijo privabljanja prebivalcev\_k k skupnemu ustvarjanju boljše prihodnosti.

### SČS KOROŠKA VRATA, 20. 4.

Osrednja tema tokratnega zbora SČS Koroška vrata je bila znova prometna problematika, ki prebivalce pesti že skoraj 15 let. Velik problem v četrti ostaja parkiranje, saj je parkirnih mest občutno premalo. To velja predvsem za stanovalce v blokih starejšega letnika, kjer takratni načrti niso predvidevali niti enega parkirnega mesta za vsako stanovanje, saj za to ni bilo potrebe. Prav tako so problematične parkirne dovolilnice – denar od tod se ne steka v proračun za obnovo cest, ampak ga porabijo za druge stvari.

Udeleženci so prav tako zaskrbljeni nad škropljenjem nasadov sadnih dreves pri kmetijski šoli, tamkajšnji stanovalci si niti ne upajo odpirati oken. Udeleženka se bo pozanimala, s kakšnimi škropivi so nasadi škropljeni, kako škodljiva so škropila itd.

Beseda je tekla še o medgeneracijskih centrih, kot jih imajo v drugih četrtih in občinah, v katerih se lahko starejši vsak dan družijo in preživljajo prosti čas. Razne skupine, ki se v Koroških vratih srečujejo enkrat tedensko, ne zadostujejo potrebam ljudi.

Na koncu je sedanji delegat SSVUJD-a iz SČS

- Koroška vrata predlagal, da bi to nalogo prevzel kdo drug, saj mu zmanjkuje časa. Udeleženci se bodo tudi o tem odločili na naslednjem zboru.



MČ Pobrežje

### SČS POBREŽJE, 26. 4.

- Tokratni zbor SČS Pobrežje se je znova odvijal predvsem v znamenju prometne problematike. Ena od težav, s katerimi se soočajo stanovalci Ulice bratov Greifov, je pomanjkanje parkirnih mest, zato ljudje parkirajo, kjer je le možno, mestni redarji pa celo ob nedeljah pišejo kazni za napačno parkiranje. Zboristi so se odločili, da se o tej temi na naslednjem zboru podrobneje pogovori čim več neposredno vpletenih, zato bodo z letaki o tem obvestili prav sosede na tej ulici.

- Ni povsem jasno, ali sanacija malečniškega mostu predvideva tudi kolesarsko stezo. Most uporablja veliko kolesarjev, trenutna situacija pa je zanje nevarna. Povsem pričakovano bi bilo, da se steza zariše, a bodo zboristi kljub vsemu preverili, če so načrti tudi v resnici taki.

- Prebivalce Pobrežja moti še hrup z železnice. Po nekaterih podatkih jih dnevno pozdravi 80 in več vlakov. Karta hrupa je bila sicer izdelana,



Sadovnjaki kmetijske šole

a brez dodatnih komentarjev ali ugotovitev, ki bi opisali sliko. Tudi na ukrepe, ki bi jih država v nadaljevanju morala iz ugotovljenega razviti, se čaka že več let, železnica pa na pisanje ljudi o izpostavljenih neakovostnih vlakovnih kompozicijah odgovarja, da prav vse dosegajo standarde, ki so na naših tirih zahtevani. Eden od udeležencev bo sam še enkrat opravil meritve hrupa. S konkretnimi številkami se bo razprava lažje nadaljevala.

Udeleženci so prav tako opazili nevarne odpadke na širšem območju nekdanje tovarne Svila. Odločili so se, da o tem obvestijo Medobčinski inšpektorat.

Na koncu pa sta prostovoljki skupine Stopinje mesta predstavili idejo urbanih sprehodov Ja-

- ne's Walk, ki ga bodo tokrat organizirali na Pob-
- režu. Sprehod bo potekal od Hutterjeve kolo-
- nije do stare Svile, in sicer v soboto, 6. maja, s
- pričetkom ob 10.00 izpred slaščičarne Romansa.

#### • SČS TABOR, 26. 4.

- Novi udeleženci so na zbor SČS Tabor prinesli
- nove ideje. Govor je potekal v smeri pomanjka-
- nja klopi, kjer bi se ljudje lahko družili, spočili in
- posedali v samoti. Klopi namreč ne predstavljajo
- zgolj prostora za počitek, temveč tudi prostor za
- druženje. Mnoge so pogosto tudi v zelo slabem
- stanju, postavljene na 10 metrov, kot da se s tem
- namerno ločuje ljudi. Udeleženci so se strinja-
- li, da na Taboru potrebujejo več prostorov za
- druženje in povezovanje skupnosti, zato bodo

## SVILA NIČ VEČ DOBRA VILA: BIVALNA IN SPREHAJALNA (NE)KULTURA

**KDAJ:** sobota, 6. 5. 2017, ob 10.00

**KJE:** Slaščičarna Romansa na Čufarjevi

Dogodek je brezplačen

Udeleženci\_ke zbora SČS Pobrežje že nekaj časa opozarjajo na preglavice, ki jim jih povzroča neustrezna prometna infrastruktura: mestni avtobusi in tovarna vozila si pot do območja nekdanje Svile utirajo po šolski poti in skozi bivalno naselje. Varnost pešcev in kolesarjev na tej poti, med njimi številnih otrok, je pod vprašajem. Tudi kakovost bivanja.

Stopinje mesta so se zato za sprehod, ki ga pripravljajo v okviru globalne akcije urbanih sprehodov Jane's Walk odločile, da Pobrežane\_ke povabijo na sprehod do Hutterjeve kolonije in nato do območja bivše Svile. Sprehod poteka v duhu »hodi, opazuj, povezuje« in k razmisleku, izmenjavi mnenj ter opažanj na terenu vabi prav vse. Prav skupinsko sprehajanje je tako lahko odlično izhodišče za izoblikovanje nadaljnjih strategij in načinov pritiska, da se stanje tam končno normalizira.

Do najbolj kritične točke prispemo na koncu našega sprehoda. Smiselno se nam je namreč zdelo, da se na tem območju spregovori o zgodovini – o Hutterjevi koloniji, ki je nastala, ko se je širila in razvijala tekstilna industrija. V prvem delu bomo torej govorili\_e o bivalni kulturi delavske kolonije nekdanj in danes, v drugem pa o sprehajalni in bivalni nekulturi predela, ki številnim povzroča veliko skrbi in preglavic.



MČ Tabor

- v prihodnje razmislili kdo, kje in kako se bodo tega lotili. Klopi se lahko nadomestijo z mnogimi drugimi inovativnimi in naravnimi materiali, k projektu pa bi želeli pritegniti tudi mlade.
- Na naslednjem zboru si bodo zato ogledali predstavitev promocije SČS Tabor, ki jo bo pripravil eden izmed udeležencev. Osredotočena bo na to, kako pritegniti več mladih. Verjamejo, da bi k ureditvi takšnih prostorov, ki bi koristili vsem generacijam, pristopilo več ljudi. Tudi v Betnavskem gozdu bi lahko marsikaj naredili, so se strinjali udeleženci. Zato bodo v prihodnje več razmišljali v tej smeri. Veliko je bilo govora tudi o promociji Četrtnike na spletu in sodelovanju s šolami/vrtci pri oblikovanju promocijskega materiala, s katerim bi pritegnili več ljudi. Tudi o tem bo več govora na naslednjem zboru.
- Na koncu so se dotaknili tudi velikega pomena mladinskih centrov, ki mladim v Mariboru omogočajo aktivno in kreativno preživljanje prostega časa.

## ČETRRTNI IN KRAJEVNI ZBORI



Vključi se v Inicijativo Mestni Zbor in prispevaj svoj delež izboljšanju mesta! Pridružiš se nam lahko vsak ponedeljek ob 18. uri, v pritličju Tkalk (Tkalski prehod 4). E-pošta: [info@imz-maribor.org](mailto:info@imz-maribor.org).

## VABLJENI\_E NA ZBORE

|                                  |                               |                                         |
|----------------------------------|-------------------------------|-----------------------------------------|
| <b>SČS Radvanje</b>              | <b>torek, 9. 5., 18.00</b>    | MČ Radvanje, Lackova 43                 |
| <b>SČS Pobrežje</b>              | <b>sreda, 10. 5., 18.00</b>   | MČ Pobrežje, Kosovelova 11              |
| <b>SČS Tabor</b>                 | <b>sreda, 10. 5., 18.00</b>   | MČ Tabor, Metelkova 63                  |
| <b>SČS Nova vas</b>              | <b>četrtek, 11. 5., 18.00</b> | MČ Nova vas, Radvanjska 65              |
| <b>SČS Studenci</b>              | <b>četrtek, 11. 5., 18.00</b> | MČ Studenci, Erjavčeva 43               |
| <b>SČS Magdalena</b>             | <b>torek, 16. 5., 18.00</b>   | MISC INFOPEKA, Ob železnici 8           |
| <b>3. MESTNI ZBOR</b>            | <b>sreda, 17. 5., 18.00</b>   | Kulturni dom Kamnica, Vrbanska 97       |
| <b>SČS Center in Ivan Cankar</b> | <b>četrtek, 18. 5., 18.00</b> | Zveza prijateljev mladine, Razlagova 16 |
| <b>SČS Koroška vrata</b>         | <b>četrtek, 18. 5., 18.00</b> | MČ Koroška vrata, Vrbanska 10           |
| <b>SKS Pekre</b>                 | <b>sreda, 7. 6., 18.00</b>    | Dom kulture Pekre, Bezjakova 4          |

**Zbori ta teden: sreda, 3. 5.: SKS Kamnica in SKS Pekre;**  
**četrtek, 4. 5.: SČS Center in Ivan Cankar**